

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХІМІЇ

Софія Юсип, студентка першого року магістратури хімічного факультету,
вчителька хімії Середньої загальноосвітньої школи №27 м. Львова
імені героя Небесної Сотні Юрія Вербицького,

Зіновія Шпирка, доцентка кафедри неорганічної хімії,
Лариса Ковальчук, доцентка кафедри загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи

Львівський національний університет імені Івана Франка

Мета сучасної освіти в Україні полягає не лише в наданні учням інформації, а й формуванні мислячої, творчої особистості, здатної самостійно виконувати дослідження. Для здійснення дослідницької діяльності учні мають набути дослідницьких умінь, сформованість яких дасть їм змогу під час вивчення хімії планувати і виконувати дослідження, спостерігати і аналізувати хімічні явища, прогнозувати й узагальнювати отримані результати тощо.

З метою з'ясування ефективності формування дослідницьких умінь учнів у процесі вивчення хімії ми провели анонімне анкетування з використанням Google Forms учнів 7 і 9 класів СЗШ № 27 м. Львова. В опитуванні взяли участь 35 учнів.

Під час анкетування 70,3 % учнів зазначили, що вважають хімію цікавою експериментальною наукою, а 69,2 % учнів 7 класу і 65,0 % 9 класу люблять досліджувати. Більше половини опитаних учнів (59,5 %) люблять виконувати лабораторні досліди та практичні роботи з хімії, набуваючи дослідницьких умінь. Проте, 20,1 % учнів важко спрогнозувати перебіг хімічних реакцій, ґрунтуючись на властивостях речовин, які беруть участь у реакції, а 21,6 % респондентів не можуть обґрунтувати взаємозв'язок між будовою і властивостями речовин. Як засвідчили результати анкетування, 94,6 % учнів подобається спостерігати за виконанням демонстраційного експерименту на уроці. 56,8 % учнів виконують творчі (дослідницькі) завдання, які пропонує вчитель хімії. Дослідницькі вміння учнів формуються під час розв'язування експериментальних задач. З'ясовано, що лише 35,1 % учнів можуть розв'язувати експериментальні задачі, а 54,1 % важко було відповісти на це запитання.

Дослідницькі вміння учнів формуються не лише на уроках хімії, а й у позаурочний час. Лише 8,1 % від загальної кількості опитаних учнів цікавиться хімією у позаурочний час. Ми спробували дізнатися, чи виконують учні самостійно домашній експеримент, використовуючи продукти харчування, засоби побутової хімії, лікарські препарати. Цікаво експериментувати вдома 61,5 % учням 7 класу і 52,4 % учням 9 класу.

Сьогодні учням доводиться багато інформації черпати не лише з підручників, а й з мережі Інтернет. Понад 70,3 % учнів можуть самостійно здійснювати дослідницьку роботу з пошуку та аналізу інформації.

Підсумовуючи, зазначимо, що цілеспрямована і систематична робота з формування дослідницьких умінь учнів сприятиме посиленню їхньої мотивації до вивчення хімії, розвитку самостійності та інтелектуального зростання здобувачів загальної середньої освіти.